

δωσιά και ανέστια για ιστορική επιστήμη, πρέπει να κλείση, σκέπτα νέτια, στον κύκλο της και το ξέτασμα του βυζαντινού καιρού. Άλλο καλολογική ήδονή και παιδαγωγικό κέρδος, και άλλο επιστημονική έρευνα. — Και ο Κρουμπάχερ, καθώς δλοι δσοι κρύβουν από τη φλόγα των τρανών έρευνητών, των Ταϊν και των Μόμσεν, και είναι και του λόγου δυνατοί τεχνίτες, τελειώνει το νόημά του χροπιαστά παρασταίοντάς το μέσα σε μιιά προφρητική εικόνα: — 'Η δύναμη των πραγμάτων δά νικήση κ' έδω. Θα γίνη και με τη φιλολογική τήν επιστήμη δ,τι έγινε με τη ζωγραφική. Ένας καιρό οι άνθρωποι ενδοσιαζόντανε μόνο από ουρανόχρωμες λίμνες, από ροδοστεφάνωτες απριλιάτινες τοποθεσίες κι δλο από κάτι τέτοια. όμως από τότε ως τώρα ο κόσμος έμαθε να τα βρίσκη τα θεά και τα αιώνια παντού, παντού στην άπέραντη τήν πλάση.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΙΔΙΚΡΙΝΑ ΚΑΙ ΕΑΣΤΕΡΑ

«Σιχαμερή σαν έεροσυλία, γράφει η «Δεκαπεντάμερη Έπιθεώρηση» της Δόντρας, θα φανή η κλήθεια, πως οι σημερνόι Έλληνες θάτανε δυναντώτεροι, & δέν είχανε ποτέ; άκουστά τίποτα για πτόν Όμηρο και προπάντων αν ξεχούσανε πως νείκει συμπατριώτες του Δημοσθένη. Γιατί δέν ύπνωστήκανε μόνο άπ' το λαμπρό περασμένο της υφυλής τους; έχουνε παραλύσει εξαιτίας του. Σε ρβαρός είναι κίνυτος δτι μποροΐνε να καταστρεφτοΐνε άπ' αυτό.»

Πικρή αλήθειαι διατυπώνουσε τα λόγια της λουτρίκιης έφημερίδας, που πολύ λίγοι από τους Ρωμιούς τή νοιώσανε και λιγωτέροι πολύ τόνε τονίρινη στιγμή κατάλληλη να κηρυχτῆ και πάλι η αλήθειαι αυτή από τις στήλες ελληνικής έφημερίδας. Κείνο που μας τοιτώνει τώρα είναι το πρόβλημα το οικονομικό. Και κείνο που έλπίζουμ' άπ' τή λύση του είναι η άμεση δημιουργική δύναμη στρατιωτικής. Όμως η τσουχητή αλήθειαι από ξενοντονισμένη κκλό ναί να μας κερφωθή στο νεύ, για να ζητήσουμε γοργά τή θεραπειά της άρρώστιας μας, εταν με το καλό σε λίγο μποΐμε κάπως στο

δρόμο που ποθοΐμε, κι αυτό με κάνει να πω έδω δυδ λόγια.

Πιιά είν' η θεραπειά είναι φανερό, εταν άναγνωρίσουμε τήν άρρώστια μας τόσο καλά, εσο τήν ξέρουνε δχι πιά οι Έγγλέζοι η οι Γερμανοί, παρά οι άνταγωνιστάδες μας οι Βούργαροι.

Σ' ένα διάλογο για τα παιδιά, που σκάρωσαν οι Βούργαροι, κουθεντιάζουν ένα Έλληνόπουλο μ' ένα Βουργαρόπουλο. Δέν τή θυμάμαι τήν κουθέντα τους μ' άκριβεια, μα το νόημα του διαλόγου είν' άπάνου κάτω αυτό:

Άσει το Έλληνόπουλο: 'Η ιστορία φανερώνει πως εξαρχής Έλληνική 'ταν η Μακεδονία κ' οι Μακεδόνες Έλληνες. Ναί, άπαντῆ το Βουργαρόπουλο, μα τι να κάνουμε; τώρα είναι βουργαρική. — Έλληνες δέν είν' αν ο Άριστοτέλης κι ο μεγάλος της Μακεδονίας βασιλιάς Άλέξαντρος; — Ναί εΐτανε δικός σας ο Άλέξαντρος και ο Άριστοτέλης, μα ναί δική μας η Μακεδονία.

Κ' εξακολουθεί ετσι η κουθέντα.

Νά την λοιπόν σε σε καθέρψη η άρρώστια μας. Μας ύπνώτισε η δόξα η προγονική και μας έθαμψουσε η λάμπη η παπαδική κι άντς να δουλέψουμε και να στηριχτούμε στον έαυτό μας και με τή δύναμη και το σπαθί μας να ζητήσουμε να κρατήσουμε τους τόπους μας, φανταστήκαμε πως θα μας δώσουνε τήν Πόλη, τή Μακεδονία κι δλη τήν κληρονομιά μας ο Δημοστένης κι ο Άριστοτέλης και ο Πλάτωνας κι ο Μέγ' Άλέξαντρος και οι περγαμηνές και τα χαρτιά του Πατριάρχη. Και τα σκολια μας αυτό τα δηλητήρια μας έχουνε. Και βοηθούσανε και βοηθούν ως τώρα να μας έκτοπίζουσε οι Βούργαροι. Γιατί με; δώσαν και μας δίνουε λεγεώνες δασκαλοθεμεμένους με συνταχτικό και με γραμματική και με προγονόφουσες άχρηστους για κάθε δουλιά προχτική ανθρώπικου, άντς εργατικούς και χρήσιμους τεχνίτες και ανθρώπους παντων άντς γεωργούς καλούς. Και με τα έδικα μυαλά και το ελεύτερο Έλληνικό κράτος στηρίχτηκε στους δασκάλους και στους παπάδες και στα κόλλυβα των πλουσιών και στην ελεημοσύνη των τρανών και των μεγάλων και διαφθεΐρην και ρημάξαν τον Έλληνικό λαό οι προκομμένοι του πολιτικοί και να μας τώρα που ζητάμε άπ' το άλφα τή δημιουργία έθνικής ζωῆς. Κι ε δέν το κάνουμε, ες μην περιμένομε άποκατάσταση έθνική. Οι πατριάρ-

χιδές μας κ' οι παπάδες κ' οι δασκαλοι, μπορω να πω και οι Συγγροι δλο μακρύτερα θα μας πηγαΐνουν άπ' τήν Πόλη. Μα οι Βούργαροι, αν και δέν έχουνε Συγγρούς είναι κοντύτερα σ' αυτή, γιατί το κράτος το Βουργαρικό στηρίχτηκε στη γεωργία και στην έργασία και στη σημερνή σφία κ' ιστορία και γλώσσα και δύναμη, δχι σε τίλους προγονικών. Δέν έχουνε Θεμιστοκλή οι Βούργαροι κι Άριστοτέλη, γλώσσα προγονική και Παρθενώνα, όπως δέν έχουνε Συγγρούς και πατριάρχηδες, μα έχουν γεωργούς και κόμμα στη Βουλή γεωργικό, έχουνε δασκάλους σοσιαλιστάδες, σύλλογους εργητικούς και κόμμα στη Βουλή σοσιαλιστικό. Δέν έχουν Μεστριώτη και καθαρεύουσα και γλώσσες λογής λογής κι άνοησίες και τύφλες, μα έχουνε στρατό κ' έχουνε στα σκολια τή γλώσσα τους κ' έχουν φιλολογία σημερνή, καλή κακή άδιάφορη, πλούσια όμως σε μεταφρασες των καλών ξένων έργων, πλούσια σε σοσιαλιστικά βιβλία και καλή για να μορφώνη και να φρονηματίζη τα Βουργαρόπουλα, έχουνε γεωργική νομοθεσία και με μέσο δλ' αυτά, άφου μας πουλοΐνε ταΐγά τους και το στάρι τους, έμας τους λόρδους, μας κταχτοΐνε και τή Μακεδονία μας και βρείσκουονται κοντά στην Πόλη. Κ' εμεις θέρρη μέρκα που θάνοΐγουμε πεινασμένοι το ντουλάπι μας και δε θα βλέπουμε παρά χαρτιά και θα κρεμάμε το δίσάκι στον ώμο για να τρέχουμε να ζητιανεύουμε στις άκρες του κόσμου, & δέν ανοΐζουμ' επί τέλους τα σφραβιά μας και δέν αλλάζουμε μυαλό θάβοντας βαθιά τους εως τώρα άρχηγούς μας και πολιτικούς μας μ' δλα τους τα συστήματα.

Γι' τήν ώρα νοιώσαμε πως δέν πρέπει να περιμένομε τίποτα άπ' τους Ευρωπαϊούς, μόνο άπ' τή δική μας δύναμη. Πρέπει να νοιώσουμε πως κι από τους προγόνους δέν έχουμε να περιμένομε τίποτα, πως παραλύουμε με τήν προσήλωση σ' αυτούς, πρέπει να καταλαβουμε του Μιστριώτη τήν ψευτιά πως η ψευτική γλώσσα μας συνεδίνει μεταξύ μας και μας σώζει, πρέπει να μην κρημιόμαστε στο Πατριάρχη τα προνόμια και τους χοντρούς λαίμους των μεγαλοπαπάδων, πρέπει να χτυπήσουμε το Κεφάλαιο, που μαρτζώνει τον τόπο μας και να ύποστηρίξουμε τήν έργασία και τή γεωργία.

Και άποτεινούμαι στο Στρατιωτικό Σύνδεσμο, που έχει τήν καλή φιλοδοξία να πρωτοστατήση στην έθνική άναγέννηση και ποΐχει άνάμεσό του τον Άντρία Καρκαβίτσα, το συγγραφέα του «Άρχαιο-

ΠΕΤΡΟΥ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

ΣΠΑΣΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ*

Έκλεισε και δέν ύψωνε το κεφάλι του να δει άποπάνω του πόσο ήσυχα και τρομαχτικά άδιάφορα κυλιούνται τ' άστρα, σε μιάν αιώνια άμιλησία. Πόσο τιποτένιοι και λουκλίστικοι οι πόνθοι μας μπροστά σε μιάν άστροφεγγιά!

Τι παράξενες κομικές κινήσεις θα κάνουμε και πως θα ύψώουμε άπελιπισμένη τα χεράκια μας και θα χτυποΐμε με άγανάχτηση τα καρτονένια ποδαρκία μας και πόσο μικροσκοπικοί θα κυκλοφορούμε με τ' άφήλα κκπέλα μας και τις πελώριες φιλοδοξίες μας στην άκρη της θάλασσας και στα πόδια των βουνών! Ένώ άποπάνω μας τα άστρα σωπαίνουνε και τρέμουε, λες και ξέρουνε αυτά άπό που έρχονται και που πηγαΐνουν.

Η Χρυσούλα είχε γουκτίσει χάμω μπροστά του κι άκουμπούσε στα γόνατά του και τον κού-

ταζε άπελιπισμένη. Τι να του πεί, τι να του πεί για να τον παρηγορησαι;

— Κ' έπειτα δε μ' άφήνουν ήσυχο, δε μ' άφήνουν ήσυχο. Όλοι οι φίλοι μου με κοροϊδεούνε, με εϊρωνεύουνοι, με βρίζουν. Κι ο μόνος μου φίλος στην Άθήνα κι αυτός με πλήγωσε σήμερα θανάσιμα. Νά, κύταξε το γράμμα που έλαβα σήμερα το πρωί. — Νευρικός έβγαλε άπό τήν τσίπη του το γράμμα και το διάβασε. Ένω γελοιο σπασμωδικό του έσκιζε τή φωνή σε κάθε άράδα.

α' Από τις χαμηλές ρίζες του βουνου που κατοκούμε εμεις έδω, σου στέλνω στην Κορφή που άνέβηκες τις πιδ ίγκκάρδιες εύκές μου, τώρα στις γιορτές του Πάσχα. Θελω να μην κατεβεις ποτέ άπό τήν Κορφή που άνέβηκες με τή δύναμη της σκέψης σου, να μην κατεβεις ποτέ στην Πραγματικότητα, μόνο ν' αναγκάσεις τήν Πραγματικότητα ν' άνεβεί έπαμε σενα και να σ' αγαπήσει. Και μέσα στο δημιουργικό αυτό σφιχταγκάλισμα του Ίδανκού και της Πραγματικότητας, να μην αλημονεις ποτέ εκείνους που σ' αγαπήσανε πολύ...

— Χαχαχά! Βλέπεις; βλέπεις; Κ' έπειτα μού λες να ήσυχάσω! Στάχτη οι έλπίδες που περιμέναν άπ' μένα. Τιποτένιο, άνώφελη, εύνούχικη ή

ζωή μου. Το κίμα μου νοιώθη είναι άπό μεγάλη γενιά κι όμως το χύνο ζωοτα σε χαρές μικρόψυχες και ταπεινόσυχες. Εγω που νοιώθη το μέτωπό μου να ραγίζει άπό τήν έρημ' άέταιων φερών; στενεύω τήν ύπαρξή μου μέσα στους τέσσερις αυτούς τοίχους με τις ήλίθιες φωτογραφίες και τα σχολαστικά, σαράβαλα βιβλία. Σαβούρα κ' εγω στο καρδί της ζωῆς, μέσα στο άμπάρι, ενώ οι άλλοι, οι κκεπατάνοιοι, στέκουονται στη γέφυρα και κυτάζουν τον ουρανό και τή θάλασσα και τις άπόμακρες στεριές!

Κ' η Χρυσούλα τον κύταζε άπελιπισμένη και του φιλοϋσε τα χέρια και του κλειούσε με τήν άπαλάμη της το στόμα.

— Όρέστη μου, Όρέστη μου! Ένα, δυδ, παρκαπάνω δε χωρεί η καρδιά του τέλειου ανθρώπου. Γιατί να σκορπες τόσο άσωτα τήν ψυχή σου σε όλους; Ω! νήθελες! νήμαστε ήσυχα, ήσυχα, εύτυχεῖς, να μην το πούμε κανενός, να κλειούμε τις πόρτες και τα παράθυρα, νήμαστε ταπεινοί για να μη ζηλέψει η Μούρα.

Όρέστη μου! Όρέστη μου! μόνο τα μικρούλικα φερά του Έρωτα μποροΐνε να σκεπασουν και να κρύφουνε τις μεγάλες μαύρες φτέρουγες της ζωῆς

(* Η αρχή στην άριθ. 355.)

